

Эхэ найхан нютагаа эд хамта мандуулая!

БҮРЯАТ УНЭН

1996
ДЕКАБРИН
5
Үбэлэй эхин шарагшан
гахай
һарын 25
ЧЕТВЕРГ
гарагай 5
№233 (19573)
Газетын сэн
хэлсээтэ.

1921 оной
декабрин 21-һээ
гарана

**Бүгэдэ
арадай
газетэ**

Г.К. Жуковой түрэхөөр 100 жэлэй ой

ОЙН БАЯРАЙ ҮДЭРНҮҮД

Советскэ Союзай маршал, Советскэ Союзай дүрбэ дахин Г.К. Жуковой түрэхөөр 100 ойн баярай хайндэрнүүд орон доторнай гэрэлтэгдэхээр.

Уугухэ полководецой түрэхэн манай республикын гуримтайгаар олон аюуллагад олоороо сугларһан зоной, илангаяа дайнай, ветерануудай хабаадал-хайгаар, эмхи гуримтайгаар гэрэлтэгдэнэ.

Улаан-Үдэ хотын дайнай, ветеранууд республикын филиальная библиотекэ соо гэрэлтэгдэхэн ойн баярай үдэрэй хэргэ дахь Библиотекайн доодо агаарта Советскэ Союзай үдэр дахь зориюулан номой эхэ гэрэлтэгдэхэдэй. Г.К. Жуков тухай олон номууд гэрэлтэгдэхэй гэжэ эли.

Библиотекайн хүдэлмэрилэгшэдэй эмхидхэгшэ И.Ф. Жуковтай уулзаһан тухайгаар гэрэлтэгдэнэ.

Г.К. Жуков тухай олон номууд гэрэлтэгдэхэй гэжэ эли.

Уугухэ Илалтын үдэре манайн газар дээрэ угтаһан, Советскэ Союзай маршал Жуковтай уулзаһан тухайгаар гэрэлтэгдэнэ.

республикын ветерануудай соведэй түрүүлэгшэ М.Ж. Ц. Гармаев сугларагшадта иигэжэ мэдээсэбэ: "Дайнай дүүрэнэн жэлдэ СССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ хүдэлмэри эхилээ бэлэй. Би эндэ сэрэгэй частиин хунгуулин комиссион секретаряар хунгагадан байгаа. Депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэхэн Г.К. Жуков манай частьда ержэ, хунгагшадтайгаа уулзаһан юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда хабаатай гаргагдан баатаршалганууд дээрэ залуушуулые хүмүүжүүлхэ тухай Георгий Константинович тийхэдэ хэлээ һэн".

Орден, медальнуудаа зүүһэн дайнай ветеранууд ойн баярай энэ үдэрэдэ олон һэн. Тэдэнэй дунда Халхын-Голдо болоһон, удаань Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнуудта хабаагдан, мүнөө 87 наһатай К.С. Соколов, М.М. Илюнов, мүн Сталинград хотые фашист эзэмдэгшэдһээ сүлөөлэ-сэһэн врач Т.М. Майорова, морёор Берлин хүрэхэн У.Ж. Ш. Дондуков, мүн бусадэй хөөрөөн олондо найшаагдаба.

Удаань "Забава" гэжэ ансамбль дуу, хүгжэмөө эдэлүүлжэ, дайнай үеын дуунуудые сугларагшадта бэлэглээ.

Советскэ Союзай маршалнуудай ойдо зориюулагдан хайндэрэй үдэрэнүүд республика доторнай тэмдэглэгдэжэ

үргэлжэлһөөр. Түрүүлэн декабрин 6-да ород драмын театр соо полководцууд Г.К. Жуков, К.К. Рокоссовскийн түрэхөөр 100 жэлэй ойнуудай баярай үдэрэ эмхидхэгдэхээр хараалагдана. Тийхэдэ манай республикада сэрэгэй алба гараһан мэдээжэ полководец К.К. Рокоссовскийн түрэхэн үдэр Зэдын, Хяагтын, Сэлэнгын аймагуудта үгэрэгдэхөөр хараалагдана, гэжэ Гармаев тобиолно.

Б.ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЭНЭ ДУГААРТАМНАЙ:

- 2 *Үндэр ургаса үдэр бүриин оролдолгоһоо*
- 3 **ҮНӨӨХИЛ ҮРЭНЭН ТУХАЙГАА**
- 4 *Малай үбэлжэлгэ - шанга шалгалта*
- 5 **"ЕХЭ ЯДАХАГҮЙ ААБЗАБДИ"**
- 6-7 *"Буряад үнэнэй" 75 жэлэй ойдо*
- 8 **ОЮУН БЭЛИГТЭ ПОЭТ ДОНДОК УЛЗЫТУЕВАЙ 60 ЖЭЛЭЙ ОЙ**

Дурадхал

НА ҮАЖААЛ ЗОНОЙ ЖАСА

МОГОХОНО иотагта наһатай шуулай жаса байгша оной мартын 1-дэ байгуулагдаһан юм. Иотагай зоной хамтын суглаан дээрэ энэ жасын устав, дүрим бултанай дэмжэлгээр баталагдагтаа һэн. Тус жасын гэгшүүд уставай ёһоор пенсийнэн һара бүри 10-10 мянган түхэриг жасадаа өөрын мэдүүлгээр оруулаха аргатай. Могсохоной 140 пенсионерүүдэй 125-иинь мүнөө үедэ энэ жасада мүнгээ орууланхай. Гар дээрэ мүнгэгүй хүдөө иотагай зондо энэ жасын мүнгэн саг дээрэ ехэ хэрэгтэй, нэмэри боложо үгэнэ. Жэшээлбэл, үнгэрэгшэ зун 2 пенсионер наһан болоо, тийхэдэнь манай жаса хүдөөлэгын бэлэдхэдэ 1-1 миллион түхэриг үгэнэн байна. Саашадаа жасын мүнгөөр хэрэгтэй эм дом пенсионерүүдтэ абахаар хараалнабди.

Иүүлэй үедэ пенси саг соонь үгэнэгүй гэжэ бултанда мэдээжэ. Харин Могсохоной эрхим залуу хүбүүд тус жасада арга шадалаараа туһаха гэжэ оролдно. Иотагай "Хара шугы" (Ч.Р. Б. Тугултуров), "Могсохон" (Б.Н. Жамьянов) гэдэн таряашадай ажамхынууд 1-1 тонно шэниисэ үгэнэн байна. Гадна Д.Б. Шаралдаевай үмсын ажамхы адуу бэлэглээ. Б-М. Б. Димитдагаев хахад тонно орооһо үгөө. Иотагай шударгы бэрхэ хүбүүд М.Д.Д. Санжижапов, Г.Ж. Цырендылыков, С.Ю. Анандаев мүн лэ туһаламжа үзүүлэ. Эдэнэртэ бултандай үнэн зүрхэнһөө баярые хүргэхэ хэрэгтэй. Үндэр наһатай, буурал толгойтой иотагаархидтаа туһалжа байһаниинь буянтай, дэмбэрэлтэй үйэ хэрэг даа.

Хахад жэлэй дүнгөөршье харахада, мүн иотагаархидайшье һанамжаар, жасын ажамхынууд ехэ һайн дүнтэй. Август, сентябрь һарын пенсийн хожомдоходо, манай жасада үгтэнэн шэниисэ Хориин тээрмын комбинат абаашажа, талхан болгоод, пенсионерүүдтэ 1-1 мэшээг талха тараагаабди. Өһөд өһөдтөө туһалха зорилготойгоор байгуулагдаһан наһажал зоний жасада һара бүри хүн мэдүүлгэ оруулна. Республикын бусадшье иотагуудта иимэ жаса байгуульхыень дурадханаб. Мүнөө үедэ иимэрхүү аргаар бөө бөөдэ туһа хүргэхэ арга боломжотой байнади даа.

Н.Д. ЖАМЬЯНОВ,
Могсохоной наһажал зоной жасын түрүүлэгшэ.

БҮРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ

ТОГТООЛ

БҮРЯАД РЕСПУБЛИКЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ТҮРҮҮЛЭГШЫН НЭГЭДЭХИ ОРЛОГШО В.К. АГАЛОВАЙ МЭДЭЭСЭЛ ТУХАЙ

Буряад Республикада салын түлэлгөөр бюджетэй тухай Буряад Республикын Правительствоын түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо В.К. Агаловай мэдээлэл шагнажа үзөөд, Буряад Республикын Арадай Хурал иигэжэ тогтооно:

1. Буряад Республикын Правительствоын түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшын Буряад Республикада салын түлэлгөөр бюджетэй үри тухай мэдээлэл эе абхаа.
2. Республикада салын түлэлгөөр үри усадхалгаар

бүхы хэмжээнүүдые абахыень Буряад Республикын Правительствада даалгаха.
3. Россин Федерацийн Президент Б.Н. Ельциндэ болон Россин Федерацийн Правительствоын Түрүүлэгшэ В.С. Черномырдинда Буряад Республикын Арадай Хуралай Хандалга абаха.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М.И. СЕМЁНОВ.
Улаан-Үдэ хото.
1996 оной ноябриин 28.

РОССИН ФЕДЕРАЦИИН ПРЕЗИДЕНТ Б.Н. ЕЛЬЦИНДЭ БА РОССИН ФЕДЕРАЦИИН ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ТҮРҮҮЛЭГШЭ В.С. ЧЕРНОМЫРДИНДА БҮРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ХАНДАЛГА

Россин хүндэтэ хүтэлбэрлэгшэдэ Росси дотор ажамхынууд бүхы үдэр 25 процентнь эгэн бага эмхидхэн олоо дээрэ ажамидаарна. Танда мэдээжэ. Харин Буряад энэ энэ тоо 60 процентһээ дээшэ эмхидхэнэ.

Федеральная бюджеттэй бэе бөөгтөө эмхидхэгээр айх абтарх үшэр байдал болодоод байна. Финансова наамжын жасаһаа 1996 ондо эмхидхэнэ үзүүлэхээр хараалагдан 865,6 миллиард түхэригэй хахадын гэхэ гүй, 15 миллиард түхэриг (ноябриин байдлаар) абтагдаа. Гэхэтэй республикаанска бюджетэй үдэрэн олоо оршонуудаар хандалга бэлүүлэгдээ гэжэ гэрэлтэжэ.

1996 оной эхинһээ хойшо гаргашануудай гансал хамгаалагдаһан статьянуудаар үри 3,6 дахин дээшлэжэ, ноябриин 15-най байдлаар 600 миллиард түхэригтэ хүрэхөө. 2,5 һарын туршада пенс түлэгдэнэгүй. Россин Правительствоо жэлэй эсэс болотор 155 миллиард түхэриг үгэхөөр найдуула. Энэ мүнгэнэй 60 миллиард һаяар эльгээгдэхэ түсэбтэй. Олон хургуулинууд болон больницынуудай хүдэлмэрилэгшэд аяар март наһаа салын абанагүй.

Иимэ хүшэр байдалые зондо ойлгуулахань республикын Президентэ, Арадай Хуралда болон Правительствада ехэл бэрхэтэй байна. Үри түлэхэ арга олодогүй. Тийн үдэр ошохо тудам хэрэг байдал шахардуу боложо, олон хургуулинууд, хургуулин наһа хүсөөгүй эмхинүүд хаагдана, эмшэлын газарнууд дүүрэн саг соо хүдэлнэгүй.

Буряад Республикын Арадай Хуралай арбан хоёрдохи сессии Таанадта хандажа, Буряад Республикада энэ жэлдэ финансова дэмжэлгэ үзүүлэхэ талаар хараалагдан бүхы мүнгэ түлэхыень Россин Федерацийн Финансын министрствэдэ даалгахыетнай, республикада туһаламжа хүргэлгөөр хэмжээнүүдые түргэн абахыетнай гуйна.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М.И. СЕМЁНОВ.

МАНЗАШЭРИИН АДИС

Декабриин 8-да үгэрэй 15 сагта Бурядай филармониин Ехэ танхим соо Еши-Лодой римбүүшэ Манзашэрин джанан (адис) хүртөөлгын ёһолол бүтээхэнэ. Хамаг амитанда аша туһатай адислалгын бэлэдхэлдэ үргэл хэжэ, буян хуряаха хүсэлтэй хүнүүд "Арьяа-Баала" нэгэдэлдэ (филармониин 3-даху габхар) хандхада болохо.

Ийм нэртэйгээр Бурядай арадай поэт, Гүрэнэй шангай лауреат Николай Дамдинов эгс арбан жэлэй саада тээ ээлжээтэ бүтээлээ хэблэһэн юм. Тэрээн соонь гурбан шэнэ поэмэнь оронхой. Түрүүшнь поэмэ соо дайнда ябажа ерэнэн хоёр хани нүхэд тухай шог зугаатайгаар, тон дүтэ өөрын хүнэй зүгһөө хэлэгдэнэ. Түгэсхэлдэнэ,

Амгалан тайбан байг лэ даа, Эхэ нангин оромнай Эб найрамдалай гуламтал... Агуу оронойнгоо хүсье Арьбадхаха хэрэгтэ Оксана бидэ хоёрише Оруулалди хубитаяа! - Иймэ сэбэр бодолойнгоо

"Буряад үнэнэй" 75 жэлэй ойдо

ДАЙНАЙ ХОЙТО ТЭЭНИ ЖЭЛНҮҮДТЭ

"...Хүгжэм. Тугууд. Хүнүүд - эхимэ. Сэлмэг Илалтын энэ хайндэртэ Сэхэ хабаатай буурал хоёроо Уяран, баясан угтажа ошоод, Уулзан дохижо мэндшлээ нэм..."

Удаадахи "Ажабайдалай нургаалнууд" соо арадай оньон үгэ элбэгээр хэрэглэгдэһэн байна. Жэниэ болгон нэгэ хэдэн мүнөөдүе дурдая:

... Аха дүү олон арадууднай Алхамаа жэгдээр татацуулаа: Үдэхэ адуун зүлэ нэгэдэхэ, Өвдэлхэ арад эб нэгэдэхэ гэшиэ зүб... ... Ажалша хүн тоһо эдихэ, Аралжаашиа хүн хараш эдихэнэ зүбөөрөө. Уруудаха хүн - унтаха эдихэ хоёр, Найжарха хүн - ханаха һэрихэ хоёр лэ..."

Иигээд саашань "Залуу хүнэй зам" гэнэн зохёол соогоо эдир үетэнэй хуби заяан тухай хоорэхэдөө, шигэжэ онсолон тобиолно:

"... Үндэр мүйшэдэй толон дор Үлгэндэлхэй эрьелдэн, Замбуулинай хизаараар Замга гарган дүүлнэ. Аажам энэ дэлхэймнай

Ирагуу хүгжэмдэ абтажа, Үндэр, хараатай Эрхэтэ Үүр хираанай нэбишэндэ Үбсүүгээ табин зогсоно.

Эгээл мүнөө сагта, үндэлһэн хэблэлэингээ үг унги тухай үргэн ехэ хооролдооний боложо байхада, эдэ мүнүүдээр энэ үгүүдлээ юундэ хилбэшгэхэдэ, дайнай һүүдэрхи түрүүшын табан жэлэй хуудануудтай танилсахада, эгээл шимэрхүү гурбан гол илгэлтэй байгаа гээд хуряангыгаар тобиолходо, ехэше хазагайруулагданагүй ха. Харша дайнай хойшолон, арад түмэнэй омогорхол, эдэбхи үүсхэл, эришэтэ ажал хүдэлмэри ба эдир залуучуулые хүмүүжэлгэ - гол шухала асуудалнууд болоно. Зүгөөр, энэнтэй холбоотой ажабайдалай элдэб ушарнууд олон ааб даа, тэрэнише алад гарахын аргагүй байһаниинь мүн лэ ойлгосотой бээ. Бү тэбдэе, гэнэн хонгор ябаһан үемнай хүн бүхэндэ ходоодоо байдаг бишуу.

... Сагай ошоохонь данише түргэн болошоо. Саг хубилаа гээд дэмы хэлэгдэггүй хабди даа. Ажаглахада, олонхиднай эгээл шимэрхүү бодолтой хаи.

үнэн зүрхэнһөө дэмжэн урмашуулжа, эрхэ бэишэ, багаханше наа, дурдалга бэишэе дурдахан байна. Тэбхэр табин жэлэй туршада, таһалгаряагүй хүдэлһэн намтар соомни омогорхон хоорэхэ, үргэнөөр зугаалха элдэб ушарнуудай болоһонинь эли ааб даа.

Хуряангыгаар хэлэбэл, гол түлэб үнэн сэхээр, улаан зүрхөөрөө оролдожо ажаллааб гэжэ бодомжологшиоб. Тишгээдише, энэнишем намда олгогдоһон хүндэтэ нэрэ ээргэнүүд, дээдын шагналнууд, олон тоото Хүндэлэлэй грамотанууд, үнэтэ бэлэгүүд болоод бусадше тэмдэгэл, шагналнууд сүмгэришлэ бишуу. Партийн гэшүүн байгаааб, Улаан-Үдын горсоведэй депутатаар һунгагдааб. Хэды тиимэ байбашье, анха түрүүн ажалайнгаанамтарые эхилһэн газраа ойро зуураше мартадаггүйб, сэдьхэл соогоо ходоо ханажа ябадагаа мэдэрһүү. Тэрэ үе үнэхөөрөө һонин саг байгаа гээд тобиолдогби. Тишхэдэл нэрэтэй солотой хүнүүдтэй

танилсажа, тэдэнэйл хүсөөр "хүн боложо", золтой жаргалтай ажаһуужа байһанаа мартаха аалиа, үгы ааб даа, амиды байһан сагтаа ханажал, дурдажал ябахаш. Иймэ аха заханүхэд тухайгаа, богонёорише наа, эрхэ бэишэ дурдаха хүсэлтэйб. Энэнтэй урда тээхи, тодорхойлоходо, түрэл газетынгээ 50-60-70 жэлнүүдэй ойтой дашарамдуулан олон нүхэд ханамжа дурдахалнуудаа, дурдалгануудаа толилһон, хэн нэгэн дабтажа эхилһенише хэбэртэй. Зарим нүхэдэй бэишгүүд соо миншине нэрэ дурдагдаһан байдаг. Энээндэнэ бүри урмашаа хүн бээб. Тээд яхааб, хүн бүхэн өөрын эрхэтэй, ханал бодолтой ха юм.

... Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн илалта түгэлдэрөөр дүүрээд, амгалан тайбан байдалай эхилбэше, хубсаһа хунар үшөө хомор, эдэе хоолише тиимэшигэ, тишгээдише үндэрүнэ сэнтэй байгаа. Бүүлхэ хилээмэн 60-70 түхэрцүгтэ, ганса котлет хэнабахадши, 30-

нэгэ хэдыхэн таһалгануу эзэлдэг байһан.

Шаб гэмэ, сэбэгэр сагзон абаһаар лэ минш дэ татажа, зүрхэ сэдьхэлдэ хэтэ мүнхэдөө хадуугда гэхэдэ, юрын мэдэрэл Энэмнай үрбэгэрхэн хүбүүнэй улаан зүрхэндэ наһандань мартагдахагүр хадуугдаһан ушар бэ Эндэхидэй олонхи сэрэгэингээ хубсаһа хэ һэлгэжэ үрдэггүй, о медальнуудаа яларуулаар. Наһаар үшөө залуунуудше түбшэн даруу зантайн хаи харжа хуугайдалд байхыен огто дуулаха. Алинэгэн хэрүүлгү, өөдэр үгыше болбол, доромж гэхэ мэтэшишлэн до үзэгдэлнүүд огто үзэгдэд бэлэй. Булта эбтэй зетэй бүхэн доро дороо ажалла лэ байха даа.

Иймэ амгалан байдалые хүдэлжэ эхилһээр ойлго бише үнэн зүрхэнһөө оролд эхилэ бээб, абаһаар лэ гэжэ "а-ба-хае", өөрын но

тайлбарилжа ороо һэм. үедэ газетэмнай хүндэ байдалда барлагдадаг бай. Үдэрэй арба, арбан нэгэ бэ эхилгэдэбэл, үглөөнэй 4-5 арайхан гэжэ тушаагдаха. Гол шалтагаанинь гэхэ үшөө гарнабор үзэгдэжэ бай ушар болоно. Бидэ үдэр үзэг бэишгэй ал "булуудхануудаа" бүр һүниндөө бэдэржэ хондоо үглөөдэрын ажал дээр түрэгэнэлдэжэл бай бэлэйбди.

Мүнөө шигэжэ бэишгэй гайхалтай шэнгээр ханада болохо. Тээд яахабиш, тиш байгаа ха юм. Хэды ху байбашье, үдэр газетэмнай гараад лэ, тоото уншагшадтаа хурь байха.

Энээн тушаа харюусалда секретарь Гарман Санжиев саг үргэл анхаралаа хандуулжа, ху шалгажа байгша бэи һүбэлгэн ухаатай, гүнз бодолтой, ехэ томоотой. Тишмэл хадаа саг үргэл эрдэм мэдэсээ дээшлүүр ябаһаар ехэ эрдэмтэ доктор болоһонинь гайхалгүй.

Минш ажалдай замтай бэл дээрэ онсо үүргэ дүүргэжэ захатам гэжэ Гарман Лудуповиче хүндэлдэ амиды сагтаа ханажа яба гээд бодомжологшиоб, ходоо минш зүрхэн соо гэхэ алдуутай бэишэ. Тэрэ шэр хатуу дайнай илалт ишээрэлсэһэн, одоол сагаан сагаан хайхан сэдьхэлтэй, бүхэндэ шадаха ээргээрэ хургэхые оролдожол яба даа. Найдамтай тулгуур хүн.

Иван ОЧИРОВ
Россин Федераци
Буряад Республикын соёл
габьяата хүдэлмэрлэгч
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: "Буряад
Монголой үнэн" сонин
редакциин коллектив 1945 он
Авторай архив
(Үргэл жэлэлын хожом парад)

Дондков Улзытуевтай 60 жэлэй ой

Цэрэн Галанов

Дондок УЛЗЫТУЕВ

НАЙДАЛДАА

бүрил шинним мнхэрэл... эрхэжэб...

Эржэн, субад, эмгэ урил, Эблэн холбоһон эрдэнийн шүрэл...

Георгий ДАШАБЫЛОВ

НАНАНАБ ДАА ШАМАЙГАА

Дондок Улзытуевтай дурасхаалда

Талын саһанай хайлаха сагаар... хайгана шубууд уйлаа...

Зүрхэ сэдхэлдэм таараагүй. Хэдэн мянган улад соо Хэсэхэ, гансаардаха үе...

НЭГЭ НАНАН

Ургэн Хэлгын тошо хаяжа байхада, Ундэр Хайрангын саһаар бударһан үедэ...

Бугын дууданан үедэ, Булга хэрмэнэй харлажа байхада, Булаг горхоной хайнагтаһан үедэ...

МҮНХЭ НАНАН

Дондок Улзытуевтай дурасхаалда

Сэсэг мүнөө харахадаа, сэдхэлыешни нананаб. Эрдэни шулуу барихадаа, шүлэгыешни дурданаб...

Хуби заяаншни найхан, үльгэр далайдал бэлэй. Сэсэг мүнөө харахадаа, сэдхэлыешни нананаб...

ДУНДА БУРГУУЛИ

Дүүргэһэнэй һүүлээр Улаан-Үдэ хотодо ямар нэгэ дээдэ хургуулида шалгалта барихаа ерүл хэм. Мишн эгшнэ Ваяа медучилици дүүргэд, Сагаан-Мориң нотагтаа фельдшерээр хүдэлжэ байгаа...

Эжытэйнэнь абаха хүнэй олодохгүйдэ би абаашаха болобоб. Эжы бидэ хоёр— буруугай бэлээрһинэе холо ошоогүй зон поездоо һуужа баруулбади...

ЭЖЫТЭЙНЬ МОСКВА ОШОХОДОО...

дэбхарта гарахадаа, би эжыдэ хэлэбэб: —Толгоймни эрьехээ нанана. Ямар үндэр байра гээшэб? —Юугэ хэлэнэй? Нэгэдэхи дэбхартаа байна бэшэ гүбди? —гэжэ эжы гайхаба...

Хэдышые наһанай студент байгаа гэшэб, мэдэнгүйб. Эрхүүдэ буухадаа, эжымнай бага зэргэ ядаран алдаба. Тийгээдыше нотагааа бүтэн бусанан зон Улаан-Үдэ руугаа ницэбэбди...

XVII жаранай гал улаан хулгана жэл (1996 - 1997 онууд)

ҮБЭЛЭЙ ЭХИН ШАРАГШАН ГАХАЙ, ҮБЭЛЭЙ ДУНДА САГААН ХУЛГАНА НАРААНУУД

Table with 8 columns and 7 rows showing the Burian calendar for 1996-1997, including days of the week, lunar months, and corresponding zodiac signs.

Гарагай 2-то хуушанай 29 (декабрийн 9).

Сагаан луу, 3 хүхэ мэнгын, уһанда һуудалтай үдэр. Дашаниматай (үлзы хутагтай), маша һайн үдэр байна. Илангата бурханда мүргэхэ, лусуудта үргэл үргэхэ, баясхаланай һайндэр хэхэ, эм найруулха, амгалан байдалай түлөө үргэл хэхэ, далага абаха, дайсание номгодохо, дайсание болон муу үйлэ дараха, хубсаһа эсхэхэ, зүүдхэл зүүхэ, бүжэг наада эрхилхэ, дасанда, музейд орохо, хии бараа сараха, абаһанаа бусааха, түмэрөө уранай зүйл бүтээхэ, эм залаха гэхэ мэтын үйлэнүүдтэ һайн. Наһа барагшын болон бэрин хэрэг үйлэдэхэ гэбэл, дасанда хандаха. Зүгөөр энэ үдэр хүнэй үһэ абабал, һанан богони болохо.

Эд бүтээхэ, бүлэдөө даллага абаха, юумэ худалдаха, худалдажа абаха, замда гараха, дасан (дуган), субарга, сэргэ бурхан, ном арамнайлаха, маани сахиха, сангарил хураха, бисалгал үйлэдэхэ, даагадай һүүл, дэлһэ тайраха, ноёндо ошохо, харгын хани бэдэрхэ, үнэн сэхын тангариг үгэхэ, тэнгэринэртэ мүргэхэ, үргэл үргэхэ, шэмэг зүүдхэл зүүхэ, газараа заалгаад, гэрэй һуури табиха мэтын үйлэнүүдтэ һайн. Зүгөөр энэ үдэр хүнэй үһэ абабал, һанан богони болохо.

Эблэрхэ, ном уншуулха, мяха шараха, тоһо, өөхэ хайлуулха, худаг малтаха, абаһанаа бусааха, нүүхэ мэтын үйлэнүүдые тэбшэхээр. Энэ үдэр хүнэй үһэ абабал, эд бараан элбэгхэхэ, мал үдэхэ.

Гарагай 3-да хуушанай 30 (декабрийн 10). Дүйсөн үдэр.

Сагааншан могой, 2 хара мэнгын, хада уулада һуудалтай үдэр. Бурханда мүргэхэ, тахил үргэхэ, буян хэхэ, хээрэ ажал хэхэ, гараг бэрихэ, айраг халааха, дайсание болон ада шүдхэр дараха, хараал сараха, мал үүсэлхэ, лусуудта үргэл үргэхэ, үбшэ аргалха, лун абаха, ваджрын ёһо бүтээхэ мэтын үйлэнүүдтэ һайн. Зүгөөр эхэ хэрэг эхилхэ, бэри буулгажа, түрэ хэхэ, модо отолхо, эм найруулха, наһа барагшын хэрэг эрхилхэ, хэрэглэл газашань гаргажа, ондоо хүндэ үгэхэ, гүрэм уншуулха, засагаа хэрэглэн, хүниие доромжолохо, ноёной ордондо заргалдаха, шэрдэг бүрихэ, хутага хурсадхаха, замда гараха мэтын үйлэнүүдые тэбшэлтэй. Энэ үдэр хүнэй үһэ абабал, эрлигтэй ушарха.

Гарагай 5-да шэнын 2 (декабрийн 12).

Харагшан хонин, 9 улаан мэнгын, хиндэ һуудалтай үдэр. Бурханда мүргэхэ, бисалгал хэхэ, даллага абаха, нүүхэ, тарга бүрихэ, айраг халааха, аргаламжада орохо, хуули тунхаглаха, сүүдэй шиидхэбэри гаргаха, үзэг шудалха, бурханай ном уншаха мэтын үйлэнүүдтэ һайн. Зүгөөр шуһа ханаха, төөнхэхэ, тангариг абаха мэтын үйлэнүүдые сээрлэхэ гэнэ. Харин бэри буулгаха, түрэ хэхэ, наһа барагшын хэрэг үйлэдэхэ асуудалаар дасанда хандаха. Энэ үдэр үһэ абабал, хэрүүл шууян гараха, тэмсэл болохо.

Гарагай 7-до шэнын 4 (декабрийн 14).

Хүхэгшэн таһаа, 7 улаан мэнгын, шоройдо һуудалтай үдэр. Бурханда, Наранда, Парада, Үүрэй Солбондо мүргэхэ, дасан, субарга бодхоохо, юумэ худалдаха, худалдажа абаха, сабшаха, модоор дархалха, мун модоор нарин дарха үйлэдэхэ, бэри буулгаха (түрэ хэнгүй!), шэнэ газарта гэр бариха, ном бэлэхэ, тэрониие шагнаха, тангаригаа абалсан нүхэд болохо, нүүхэ, буян хэхэ, эм найруулха, модо зоохо, тапгаригаа болоулха, эльбэ дараха мэтын үйлэнүүдтэ һайн. Зүгөөр мяха шараха, тоһо, өөхэ хайлуулха, улай гаргаха, үгэргэл үгэхэ, найрлаха, гэрһээ хэрэглэл гаргаха, замда гараха, хэрэдэхэ, хоорондоо дайсад болохо мэтын үйлэнүүдтэ сээртэй. Энэ үдэр хүнэй үһэ абабал, бэсын юрэнхы тамир һайжарха.

Гарагай 6-да шэнын 3 (декабрийн 13).

Хүхэ бишэн, 8 сагаан мэнгын, галда һуудалтай үдэр. Бурханда мүргэхэ, тахиха, зальбарха, номой болон бусад сахиусадта үргэхэ, эм найруулха, замда гараха, мүргэл шүтээнэй зүйлүүдые бүтээхэ, худалдаа наймаа эрхилхэ, зохёол, бүтээл батажуулха, наһа утадхалгын ном уншуулха, даллага абаха, хяһа гаргаха, шэмэг зүүдхэл зүүхэ, аршаанаар утааха, сан табиха, амгалан байдалай түлөө ном уншуулха мэтын үйлэнүүдтэ һайн. Зүгөөр гэрһээ хэрэглэл гаргаха, наһа барагшын хэрэг үйлэдэхэ, бэри буулгаха, улай гаргаха, хубсаһа эсхэхэ, өөһо,

Гарагай 1-дэ шэнын 5 (декабрийн 15).

Улаан нохой, 6 сагаан мэнгын, түмэртэ һуудалтай үдэр. Бурханда мүргэхэ, зальбарха, балин шатааха, даллага абаха, аршаанаар угааха, нүгэлөө наманшалха, нүүхэ, модо сабшаха, тангаригаа болоулха, агнаха, дасан (дуган), субарга, сэргэ бурхан, ном бүтээхэ, арамнайлаха, буян хэхэ, эм найруулха, юумэ худалдаха, худалдажа абаха, андалдаа хэхэ мэтын үйлэнүүдтэ һайн. Бэри буулгаха, наһа барагшын хэрэг үйлэдэхэ асуудалаар дасанда хандаха шухала. Шуһа ханаха, гэрһээ эд, мал гаргажа, хүндэ үгэхэ, нүүхэ, үһээ угааха, хэрүүл хэхэ, үхибүү хүүдэ оруулха, багашуулые гэрһээ гаргажа, ондоо тээшэнэ эльгэхэхэ, юумэ бузарлаха, үзэн идалга үйлэдэхэ мэтые тэбшэхээр. Энэ үдэр хүнэй үһэ абабал, бэсын тамир һайжарха.

Спорт Спорт Спорт ТУНАЛХА, ДЭМЖЭХЭ ХЭРЭГТЭЙ

Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зондо наададаг комантанууд байгша онойнгоо уулзалгануудые дүүргэхээр, нара шахуу болобо.

Томскын "Томь", Ново-Кузнецкын "Металлург", Назаровай "Виктория" комантанууд таблицада түрүү һуури эзэлхын түлөө хэдшье оролдоо, эрмэлзэшые наа, шухала очконуудые суглуулжа ядаа. Энэ Томскын футболистнуудые абаад үзэе. Эдэнэр нааданай үедэ хэдэн удаа ойро зуурахан саг соо түрүү һууринуудые эзэлдэг нэн. Зүгөөр эзэлһэн һууригаа саашань батадхаха гэхэдээ, бирагүйдэдэг нааба даа.

Футболистнуудай дунда өөрын жаман ёһон гэхэ гү, али талмайн эзэдтэй наадахадаа, аргагүй диилдэхэ баримтанууд олоор үзэгдэдэг болоо. Томскын футболистнуудта иимэ баримтанууд дайралдаа. Илангата тэдэнэр байгша онойнгоо һүүлшын уулзалгануудые ондоо комантануудай стадион дээр наадахадаа, шүүгдэдэг болоһонийн гайхаммаар болонхой агша. Бусад комантануудай дундаһаа Назаровай "Виктория", Ново-Кузнецкын "Металлург", Хабаровскын футболистнууд байгша ондо яһала һайн наада харуулжа тулаалдахадаа, мурсысөөнэй таблицада урдуурхи һууринуудые эзэлжэ амжаба. Эдэнэрэй дундаһаа "Викторийн" футболистнууд һайн байдалтай. Манай зондын комантануудтай хаба шадалаа туршсалсаһаа ороһон "Викторийн" спортсменүүдэй хоёрдохи жэлээ наадажа ябабашые, бэлдэхэл һайнтай, шүүжэ гараха эрмэлзэлтэй байһыень тэмдэглэхэ шухала ха. Мүн эндэ Хабаровскын сэргэй клубыхид уулзалга бүхэнөө гурим журамтайгаар, һайн добтолог, хамгаалгатайгаар үнгэргэжэ, олоной зүгһөө һайшаагдаһыень хэлэнгүй үнгэргэхын аргагүй ха.

асаржа, гэр бүлээ байсууд гэхэдэ, үнинэй хүлээгдэжэ зоболонто мунгэн үгы, харма хоолоор гэртэ ороходо ям гэжэ һанахаар бэ?

Бидэнэй гэртээ орохо һамган гү, али үхибүүд мунгээ абаа гүш, шокот асараа гүш? - гэдэн асуудал хандадаг болоо. Урдандаа иэ юумэн үзэгдэдэггүй һэ Энээнһээ гадна һайна наадажа, тос эзэи футболистда цагнал гэжэ бай бэлэй. һүүлэй үедэ энэнь харагдаха, үзэгдэхээ бол Ийгээд байхдаа, ялт болоноб? Ойлыгы! - гү командин гэшүүд, тренерг гомдолог болонхой.

Байгша онойнгоо һүүлшэй хоёр уулзалга үнгэргэжэ Рубцовск, Барнаул хотону руу ошоһон командин гэшүү биража наадаг Шалтаганин гэхэдэ, хой аян замда гансал 11 футболист цэгэ тренертэйгээ ошоһон Тийхэдээ хэдэн футболист бэртэжэ, үбдэжэ һайна наадажа шадаагүй бэлэй, гү командин начальник И. Жамьяндабеев хөөрөнэ. Тийхэдээ шухала очконуу орондо ехэ тоотойг шүүгдэжэ ерэнэн байгаа, Андрей Дамдинович гоахоон Тийбэ "ябашые" футболистнуудые тоотойгоор шүүдэг гү Жэшэнь, мурсысөөнэй таблицада түрүү һуури эзэе ябан "Иртышэй" Томск "Викторийн" болон бусад комантануудые бүдэрүүлжэ үдэһшэдэ лэн. Зүгөөр эдэнэй айлшалхадаа, шүүгдэдэг харамтай бэлэй. Эдэ бүгдэ тобшолол хэхэдэ, "Сэлэнгэ" футболистнууд уулзалгануудай дүйсөн түрүүшын арбанай то оролсожо шадабагүй. Мү командин зорилгоны гэхэр эрхэ жэлэй наадануудта гү комантануудай тоодо оролсо гэбэл, шийдхэгдээгүй о асуудалнуудаа республик хүгэлээр илгээдэй эртээ хэлсэжэ, бэлдэхэл һайн командатай болохын тү буладаа оролдохо болоно. Зүгөөр эдэнэртээ саг соо туһаламжа, тэдэнэ үзүүдэнгүй, дэмжээгүй һааман баһал мүнөөхи хойгуурхи дү эзэлжэ, "Сэлэнгэ" мурсысөөнэ наадана, иимэ команда хэр юм гү гэдэн олоной үгэ хуртэ хөгшин түлөө оролдо эрмэлзэхэ ёһотой бидэ һанагдана.

Байгша оной мурсысөөнэ һүүлшын таблица таһанхаралда дурадхагдана.

Б. ЦЫРЕМПИАН

Table with 5 columns: Комантанууд, Наадаа, Шүүгээ, Тэнсээ, Шүүгдээ, Бүмбэгэ. Lists football teams and their performance statistics.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Editorial and contact information for the newspaper, including editor's name (А.Л. АНГАРХАЕВ), address (670000, Улаан-Үдэ), and phone numbers.